

Painos 7477

TOVERITAR

AMERIKAN SUOMALAI-
TEN TYÖLÄISNAISTEN
A K A N E N K A N N A T T A J A

ORGAN OF THE FINNISH WORKING WOMEN IN AMERICA

No. 21

Tiistaina, Toukokuun 25 p.—Tuesday, May 25

1920—Kymmenes Vuosik.

Kehityksen voima

Kehitys uhkaa kaikkea mikä asettuu sen tielle.

Kehitys vaatii taisteluun jokaisen uskon ja teorian, joka tahtoo estää elämän eteenpäin kulkua.

Kaikki mikä kasvaa, kasvaa myös pois jostakin.

Lapsi kasvaa sekä henkisesti ja ruumiillisesti pois vaatteistaan — lapsellisista ajatuksistaan, pelostaan, lapsellisista hommistaan.

Myöskin yhteiskunta kasvaa. Se tulee täysikasvuiseksi ja antaa paikan toiselle yhteiskunta-muodolle.

Muodot, jotka eivät kauemmin sovellu yhteiskuntaelämän jatkuvalle kehitykselle, heitetään armotta pois. Te ymmärrätte tai ainakin teidän tulisi ymmärtää kehityksen kulku ja sen muutokset.

Menneisyys on ikäänkuin vanha "vinti", jonne yhteiskunta heittää monet kuluneet tavat, järjestykset, ihanteet, uskonnot, taikaukset, lait ja laitokset, jotka on korvattu uusilla, kehittyvälle yhteiskunnalle paremmin soveltuvilla laitoksilla.

Esimerkiksi: Yhteiskunta on kasvanut pois kannibalismista, ihmissyönnistä, orjuudesta ja maa-orjuudesta (ainakin näitten väikeimmistä muodoista). Nämä kolme järjestelmää, joitten kautta osa kansasta sai ylläpitonsa toisten työstä, olivat aikoinaan sangen populaarisia, suosittuja. Kehittyneimmätkin antoivat niille hyväksymisensä.

Kannibalismi, orjuus ja maa-orjuus saivat yhteiskunnan tunnustuksen sekä valtiollisessa, yhteiskunnallisessa, että uskonnollisessa suhteessa. Menneisyydessä ne kaikki olivat arvossa pidettyjä ja hyväksi myönnettyjä laitoksia.

Yhteiskunta on kuitenkin kasvanut niistä pois ja heittänyt ne roskakoriin. Mikä on saanut osakseen yhteiskunnan hyväksymisen, sen oli kuitenkin jääminen pois.

Sen että yleisö tunnustaa jonkun lain, laitoksen tai ihanteen, ei ollenkaan tarvitse todistaa, että nämä asiat ovat oikeudenmukaisia.

Moni pulma, joka tänään aiheuttaa meille ikävyyksiä, olisi ratkaistu jo aikojen sitten, ja ihmiskunta olisi paljon onnellisempi kuin on, jos useat meidän joukostamme eivät olisi tuhlanneet niin suurta aikaa rikkiviisain vainoamalla ja vastustamalla laikkia edistysaskeleita, pitäen niitä "jonain kiihkoiluna."

Erinomainen ihmisymmärryksen kyky — jos ihmisellä on mitään ymmärrystä — on hänen tahtonsa ja voimansa käydä ja tutkia, mitä tyhmyt, enemmistö pilkkaa.

Edistys ja muutos eivät voi vartoa, kunnes turhantarkka joukko menisi takaisin päin pari, kolme sukupolvea esi-isänsä luo saadakseen näiltä vahvistavan al-lekirjoituksen, mitä meidän nyt elävien olisi tehtävä ja toimit-tava.

Kymmenen tuhannen vuoden takaa nousee tyhmyän saaliinhi-moisen vallan, tyrannillinen, "ju-

malallinen" ja yksimielinen ääni, joka sanoo: orja on pysyvä orja-na ja orjia synnyttävänä.

Mutta meidän, jotka elämme, tulee voida tuntea nykyisyys paremmin kuin eläneitten.

Nykyisyys kuuluu meille tulevaisuuden takia.

Tulevaisuus kuuluu heille, jotka tulevat elämään korkeampaa elämää — vielä suuremman tulevaisuuden tähden.

Hirmuvallasta hyväksymisen vartoaminen on vaarallista. Viivyttelyminen on naurettavaa. Viekas hirmuvallasta typerä pelko eivät koskaan auta ihmiskuntaa jalostumaan ja kulke-maan eteenpäin.

Hengenviljelys on sielun korkein oikeus — sallikaa valon loistaa!

Älkää kauhistuko, sillä pelko sekottaa.

Ajatteleminen on hirmuvallan vaarallinen vastustaja. — Anatole France.

Mielenvikaisuus ja kurjalisto kasvaa

250,00 mielenvikaista ja 200,000 ryysyläistä — ja lisää tulee!

New Yorkin yliopiston yhteiskuntaopin apulaisprofessori Dr. Rudolph Michael Bindre, puhuessaan rajoituksen puolesta, jotka koskevat lasten synnytyksen rajoittamista, osoitti, miten tärkeää olisi ihmiskunnan yleisen hyvin voinnin ja terveyden kannalta katsoen antaa kansalle tietoa lapsikäsityksestä, siitä, miten tavattoman paljon lapsia syntyy ja kuolee hoidon puutteessa ja kasvatuksessa. Jos kerran vanhemmat ovat sellaisessa asemassa, että he eivät voi lapsia kunnolleen kasvattaa, niin turha niitä on siittää ja synnyttää kytumaan ja kuolemaan. Hän mainitsi, että olisi saatava aikaan lakeja, jotka estäisivät sairaaloisten henkilöitten menemästä avioliittoon ja synnyttämästä vaivaisia lapsia maailmaan.

Hän väitti, että nyt jo on Yhdysvalloissa 250,000 mielenvikaista ja mielenvikaisuus yhä kasvaa. Samoin hän väitti, että Yhdysvalloissa on 200,000 almuilla elävää ryysyläistä, jotka ovat niin kurjassa asemassa, että eivät voi auttaa itseään ja että ryysyläisyys yhä kasvaa.

Hän väitti, että sopivaa järjestelmää käyttämällä Yhdysvaltain väkiluku kasvaisi sadan vuoden ajalla 250,000,000 vaikka rajoituksia tehtäisiinkin henkilöihin nähden, jotka ovat niin sairaaloi-sia, että heidän jälkeläisistään tulisi vikaisia.

Jokainen asioita käsittävä tietää, että jos kerran äidin täytyy raskauden aikana raataa joka päivä likaisessa tehtaassa ja heti pari viikkoa synnytyksen jälkeen mennä työhön ja jättää lapsensa ilman hoitoa, miten paljon sellaisella lapsella on tilaisuutta kasvaa terveeksi ihmiseksi. Tilas-tot osottavat, että nainen, joka raataa tehtaissa ei voi synnyttää terveitä lapsia, joten mitkään paikkaukset eivät voi auttaa. Työläisistä ovat tietysti saman-laisen painon alaisina. Kova ja

Saksan naiset kyllästyneet sotaan

Saksan naiset valmistavat kansallista äitien lakkoa sotaa vastustukseen. He ajattelevat, että tällaista lakkoa ei saada toimeen ainakaan lähitulevaisuudessa, eikä ilman suurta taistelua. He ovat vedonneet muiden maiden naisiin ja luvanneet pyhästi, että he eivät tahdo missään muodossa kannattaa sotaa. Siihen sisältyen kansallis-sota, rahanuh-raus, propaganda tai suoranainen työ.

He selittävät, että tämä lakko täytyy järjestää kaikissa maissa, kaikkialla missä sota saattaa kärsimykseen aikaan. "Naiset ja äidit juuri enimmäin saivat kokea sanoin kuvaamattomia kärsimyksiä, joita maailman sota tuotti. Mutta, jos me yhdistymme, on sota ja rauha meidän käsissämme. Meidän tahtoamme vastaan ei kukaan voi asettua."

Näin puhuvat nyt Saksan naiset.

Miks'ei sitä jotain lakkoutumisella saada aikaan, onhan sillä asioita paljon muuteltu.

Mutta ottaako tätä vetoomusta "aitiväki" kuuleviin korviinsa, se on toinen asia. Me sosialistit ne sodan kärsimykset olemme huumanneet aikoja sitten ja olemme jo ennättäneet ajatella muitakin keinoja sodan vastustamiseksi. Jos tämä naisten esittämä "äitien lakko" on pätevämpi, niin mikäs siinä, antaapa Saksan naisten nyt hommata sitä. Me täällä samalla kertaa voimme pitää muutkin keinot vielä mielessämme. Kehottaisin naisia yhtymään sosialistipuolueeseen ja in-nolla käyttämään äänioikeuttaan. Samalla pitäisi liittyä toimimaan osastoissa kaikella tarmolla. Meillä on päämäärä selvänä. Se luultavasti tuottaa aikanaan yhtäpal-jon tuloksia, kun äitien lakko.

Naiset ohjaksissa

Wyomingissa, eräs Jackson nimen kaupunki ylpeliee sillä, että se on ensimmäinen kaupunki maailmassa, jossa naiset hallitsevat. Viime viikolla paikallisvaaleissa oli asetettu kaksi listaa, joissa toisessa oli ainoastaan mies-toisessa nais-ehdokkaita. Naiset voittivat joka virkapaikan kahdella yhtä vastaan taistelussa.

Nyt sen sitten näkee, suoritu-turko naisväki "kunnialla" kaup-pungin hallitushommissa. Tässä ei tietenkään tule kysymykseen suuresti olojen parannus kaupun-gissa, kun taistelussa suurimpa-na kiihoittajana lienee ollut vain sukupuolikiusaus. Että olipa nuo virkapaikat miehillä tai nais-silla, ei kaupungin väestön leipä-täida suuresti levetä puoleen taikka toiseen.

hermostuttava työ vie heiltä voi-man, joten jälkeläiset syntyvät heikompina.

Pois pitkät päivät, halvat pal-kat ja kurjat asunnot ja tietoa työläisille. Pois lois-eläjät ja laiskottelijat, siinä on tie joka johtaa parannukseen-

V. 1918

(Nuotti Sotilaspoika.)

Nyt leski oon ja koditon
Äiti kahdelle lapselle.
Sillon toista vielä suosasin
Mä sydämelläni,
Kun he raastoi mieheni vuoteeltaan
Kaivamaan oman hautansa
Vaateensa päättiän heittäi sai
Valkoveljen verhoiksi
Ennenkun laukasi.

Ei sääliä he tunteneet,
Ei armon annantaa.
Suojaakin mä rukollin,
Vaun en saanut apua.....
Käik' ol' kun tuulta takaa ajaissa.
Rosvot työssä teki rauhassa,
Mutt' muistot siitä elävi
Tuhat' vuotta eteenpäin,
Niin syvälle ne jäi.

Kohtalo oli kamala
Mulle ja toisille.
Tuhansilta vietin elämä
Sillon vankileireillä.
Siellä sortui isä veljineen
Ja lapsi äidin rinnolle.
Siellä päättyi miehen elämä
Myös leivinuunissa,
Risuroihussa.

Eipä mirri mirrin polkakaan,
Ei rotta viikkellä,
Varmana ollut hengestään
Hetkeäkään Suomessa.....
Kun he vankileiriä lähestyi,
Sillon suutkin hymyyn vetääntyi,
Nälkäkuoloon tuomittuun ihmisten,
Vapauden marttyyrien,
Valko-veljein uhrien.....

Kanssa toisten kovaosasten,
Sillon viel' syntymättömien,
Yhdessä haavat holdamme,
Jänteet jäykistytämme.
Ei kurkistella nurkissa,
Tavalla hurttain Suomessa,
Me velka vielä maksetaan
Hyvällä korolla,
Kansain nerolla.

Me rimeet sillon kuivaamme
Ja korvet käännämme,
Sadonkin niistä korjaamme.
Ennenkun näännyimme.
Se vilja onkin kultaista,
Jonka vertaista ollenkaan,
Mfin' kasvatti isä poikueen,
Sydänveressään,
Uuden aamun koittatssa.

Ei laakereille lepäämään
Saa jäädä yksikään.
Eteenpäin vaan on mentävä,
Kun vuoksi jyskyvä.
Että synkimmän salon lapsoneen
Herää ja yhtyy joukkoomme.
Kuolinvirren silloin laulamme
Me barbarismille
Ja sen harjoittajille.

J. K.

Etelä-Afrikan naisten oikeudet

Cape Town'ista tiedotetaan, että parlamentissa on juuri hyväksytty laki, joka myöntää naisille oikeuden parlamenttivaaleissa. Etelä-Afrikan naiset siis ovat päässeet senverran jo "ihmisten kirjoihin". Kun nyt osaisivat käyttää ääntään edukseen, olisi tästä saavutuksesta jotain hyötyä.